

คำนำ Foreword

เวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวเป็นการแพทย์สาขาใหม่ ซึ่งนับวันจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากมีจำนวนนักเดินทางทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีปัญหาสุขภาพใหม่ๆ ในนักเดินทางเกิดขึ้นมากมาย ทำให้มีความก้าวหน้าในศาสตร์สาขานี้มากโดยเฉพาะในต่างประเทศ เห็นได้จากจำนวนคลินิกนักท่องเที่ยว (Travel Clinic) ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในประเทศตะวันตก และมีองค์ความรู้ในศาสตร์สาขานี้เพิ่มมากขึ้น

ในประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา งานด้านเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก มีแพทย์และคณาจารย์จากหลายสถาบันร่วมกันพัฒนา มีการเรียนการสอน มีงานวิจัยหลายอย่างในนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และมีคลินิกเวชศาสตร์ท่องเที่ยวและการเดินทางที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ทำให้ในที่สุดศาสตร์นี้ได้รับการยอมรับจากแพทยสภาให้เป็นสาขาเฉพาะทางแขนงหนึ่ง ซึ่งแพทย์ที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ต้องมีองค์ความรู้ ทักษะ และมีความชำนาญในการดูแลนักท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังการเดินทาง

หนังสือเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวเล่มนี้ เกิดจากความตั้งใจที่จะรวบรวมองค์ความรู้ งานวิจัย ตลอดจนประสบการณ์ของคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์นี้ มาถ่ายทอดเป็นหนังสือวิชาการที่เป็นแหล่งความรู้ และสามารถใช้อ้างอิงในประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีตำรามาตรฐานในภาษาอังกฤษอยู่บ้าง แต่บางประเด็นในตำรามาตรฐาน อาจไม่สอดคล้องที่จะนำมาใช้ในบริบทของนักเดินทางชาวไทยหรือชาวเอเชีย ดังที่ได้เสนอในบทบรรณาธิการ (Editorial) เรื่อง “Travel Medicine for Asian Travelers - Do we need new approaches?” ลงใน Journal of Travel Medicine เมื่อปี 2012 เพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างของเวชปฏิบัติในภูมิภาคและประชากรที่แตกต่างกัน

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นโดยเน้นเวชปฏิบัติในการดูแลนักท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังการเดินทาง โดยได้แบ่งออกเป็นหมวดต่างๆชัดเจน ตั้งแต่หลักการทั่วไปของเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว การดูแลนักท่องเที่ยวก่อนการเดินทาง การดูแลนักท่องเที่ยวหลังการเดินทาง เวชปฏิบัติในคลินิกนักท่องเที่ยว รวมถึงมีกรณีศึกษา ตัวอย่างการให้คำปรึกษานักเดินทางในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจและเห็นภาพการทำงานจริงของแพทย์เฉพาะทางด้านเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว นอกจากนี้ในภาคผนวกยังมีบทที่ได้รวบรวมการฝึกอบรม การเพิ่มพูนความรู้ ตลอดจนแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับศาสตร์ด้านนี้ เพื่อให้แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

สุดท้ายนี้บรรณาธิการขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาสละเวลานิพนธ์บทความทำให้หนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ บรรลุล่วงวัตถุประสงค์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ในการดูแลนักท่องเที่ยว และมีส่วนช่วยกันพัฒนางานด้านเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวของประเทศไทย ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นสืบไป

วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

พรเทพ จันทวานิช